

EDINOST

(UNITY.)

Ishaja vsak torek, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 West 2nd Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo

Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
"	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$3.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$1.75
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
"	For United States for half year	\$1.50
"	For Chicago, Canada and Europe per year..	\$3.50
	Chicago, Canada and Europe for half year..	\$1.75

ŠTEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARII naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Politične slike v Evropi.

MUSSOLINI IN ITALIJA. — Današnja Italija izgleda na zunaj, kakor, da so se razburjeni duhovi, ki so silili z novo revolucijo na dan pomirili, ter da se je ljudstvo zadovoljivo z Mussolinijevem režimom. V resnici pa je v notranjosti Italije vse gnjilo, vse napeto in počiti zna vsak čas in pognati čnosrajčnika Mussolinija iz ministrskega stolca. V Italiji so sile, ki delajo na vso moč, da izpodkopljejo temelj fašistovski vladi. Kje in kakšne so to nasprotnne sile?

Mussolini misli, da spada sem Italijanska Ljudska Stranka. Ona je sicer bila prva, ki se je upala izpregovoriti svobodno besedo. V Torinu je kritizirala fašiste in zahtevala svobodo za vse državljanе. Vsi nasprotviki so dvignili glavo. Ljudska Stranka skuša omajati fašizem, zato proč z njo. Mussolini ji je napovedal smrtni boj. Odločil se je, da se opre samo na lastno moč in na oboroženo silo svojih čnosrajčnikov. Zato je opažati, da se narodna bramba vedno bolj trdno organizira in izpopolnjuje. Dne 21. aprila je Mussolinijeva armada razvila svoje zastave in pokazala nasprotnikom svojo moč. Mussolini je pokazal na svoje čete in vzkliknil: "Narodna bramba naj bo v svari vsem svračnikom. Kdor se bo skušal upirati, tega bodo moje čete podmandrala."

Kakor se v vseh revolucionah, tako se naslanjajo tudi v Italiji na oboroženo silo. Revolucionarno srečkovalno kolo je vrglo za trenutek narodu kot dobitek Mussolinija in njegov fašizem. Toda tudi s to srečko ni narod zadovoljen. Že zahteva druge, ko se še ni končalo niti prvo poglavje fašistovske dobe. Delavski sloji so v Italiji do kraja nezadovoljni. Politična bomba je nabana s smodnikom in okoli nje hodijo z bakljami razni politični elementi. Ena sama iskrica, en sam plamen pa bo strašanski pok in na evropskem kontinentu se bo pojavila nova Italija. A predno se bo pojavila ta, bo tekla kri.

* * *

LOZANSKA KONFERENCA. — V švicarskem mestu Lozani so se vseledi Turki in zastopniki antante k mizi. Turški lisjaki so ponudili Evropi roko v poravnavo. Ni jim preostalo drugo. Nekaj časa so strašili svet z vojnimi grožnjami, vihteli meč nad Balkanom, a ko se nikomur niso hotele tresti hlače od strahu, so se prijazno nasmehnili in šli v Lozano. Zakaj bi tudi ne šli? Saj so vendar dosegli več, kakor vsak premagan narod v Evropi. Krščanska Antanta jim je vrnila celo Malo Azijo in pognal ven Grke, prejšne svoje zaveznike. Carigrad postane zoper Turški, vzhodna Trakija do reke Marice pride z mestom Adrijanopolj pod Turško oblast. In vendar so vsi krščanski narodi upali, da izginejo Turki za vedenje iz Evrope. A zdaj so zoper na Balkanu, nastopili bodo z nova v evropski politiki. Ali ni to velik vspreh za krvoloka Turka? Zemlje so dobili v Evropi toliko, kolikor so jo zahtevali. In vendar vsak navaden seljak vam pove, da ne bo miru na Balkanu, če bodo Turki tam. Pa kaj se menijo kramarji Angleži in Francozi? Da je njim prav in za njih koristno, naj trpijo Balkanci! Naj krvave na novo! Italiji je to baje zelo všeč, ker bodo te razmere, ki so nastale po zaslugu demokratičnih (?) zaveznikov zoper na Balkanu, kolikor toliko zadrževali Jugoslavijo, da ne bo mogla nastopiti proti njej. Tako hite na lozanski konferenci vsi ustvarjati vsak svojo brado!

* * *

ŽEP IN POLITIKA. — Pa čemu je prišlo do turško-antantnega spora? Spor je nastal v gospodarskih vprašanjih. Angleži in Francozi hočejo imeti vojno odškodnino. Kakor vsi premagani narodi naj plačajo tudi Turki ubogemu Angležu in Franazu vojno odškodnino milijarde v zlatu. Ker pa Turki nemajajo "pare", so si zato v zameno za zlato poželeli petrolejske studenice v okraju Mosul. Pa kaj to, nas ne briga to. Ali kar se tiče mej na Balkanu, so gospodje od antante popustljivi. Velikodusno darujejo Turkom zemljo drugih. Kajti tujo last ni težko darovati. Kakor hitro pa gre za njih lastni žep, postanejo gospodje Angleži in Francozi trdi kakor kamen. Bog obvari, da bi morali oni trpeti škodo. Strašno in grozno bi bilo. Pa tudi Bog ne daj, da bi Angleži zgubili turške petrolejske vrelce, ki niso bili nikdar njihovi. Rajši vso Jugoslavijo in ves Balkan Turkom kot to. Vidite tako vlogo igra žep v svetovni politiki. Vse lahko naredi gospodom antantnim državnikom, le njihovega žepa se ne dotikaj.

Okoli denarja se torej vrti lozanska konferenca. Pogajanja so zelo tihi. Skoro nič se ne čuje s konferenco. Kajti o kupčijah in denarju ne govoriti človek rad na glas. Bogve, če jim ni Vorovsky, ki je bil zadnje dni ustreljen silil v kašo in se ga je bilo treba znebiti, ker mogoče je kaj zahteval ali iskal za slovensko Rusijo? Da kupčija mej mešetarji se nadaljuje. Ko se bodo "zglihali" in si udarili v roko, potem pridejo še le prvi ministri v Lozano in podpišejo slovesno pogodbo. Naredili bodo svečane pojedine, govorili o večnem prijateljstvu — žepi pa bodo polni zlata.

* * *

BOJ BREZ KONCA. — Tudi v Porurju gre v prvi vrsti za denar. Francozi so divji, ker na morejo priti do cvenka, ki ga zahajajo od Nemcev. Dolge mesece so že v Porurju na nemški zemlji, a jo ne znajo in ne morejo gospodarsko izkoristiti. Prišli so da odnesajo čez mejo premog, drva in železo, a nemško ljudstvo, se še vedno silovito upira, da so Francozi še vedno praznih rok. Pred nosom jim ležijo rudokopi, a ne dajo iz sebe nič. Kakor hitro hočejo Francozi do zemeljskih zakladov, se delavstvo upre in vrže od sebe kramp. Vsa mogoča sredstva je Francoz že porabil, da bi Nemca upognil. Zasedel je njegovo zemljo, mu naložil denarne kazni, metal delavce na cesto, izganjal uradnike čez mejo, ker so vodili pasivni odpor, se jim že tudi dobrikal, pa tudi grozil in strašil: a vse zastonj! Uspeh je le ta, da s svojo taktiko proti Nemcem vzbuja Francoz pri Angležu in drugih sosedih ljubosumnost in da ga vsled tega že vsi zavidajo, to pa seveda zato, ker misijo, da jih bo Francoz ukanil, in da bo več dobil kot oni.

* * *

KAKO JE V JUGOSLAVIJI? — V Jugoslaviji je na dnevem redu najvažnejše prašanje, kako urediti državo na znotraj, da bo zadovoljivo za vse tri plemena. Vse je kazalo, da se bo Jugoslavija na znotraj v kratkem pomirila, da pride že v tem mesecu do sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci. Na obzoru Jugoslavije se je videla že nova preuredba države na podlagi autonomije. Radič je ubiral bolj mila poto, srbski radikalci so se mu prijazno bližali. Toda glej, položaj se je naglo zasukal. Radič je postal zopet oster in nepoposten, radikalci so se umaknili in poganjajo so se ustavila. Pred par dnevi so vsi jugoslovanski listi poročali, da je sporazum zopet popolnoma izključen. Zadnja poročila iz Jugoslavije pa zopet poročajo, da je Jugoslavija na poti k sporazumu. Kralj je pozval Dr. Korošec voditelja Slovenske Ljudske Stranke na posvetovanje. Dr. Korošec se je mudil pri kralju nad eno uro. Toplo mu je priporočal politiko sporazuma. Kljub vsem pa je položaj še vedno nejasen, to pa zato ker srbski radikalci sploh sami ne vedo kaj bi radi za svoj velesrbijanizem, ki ubija edinstvo tro-imenega naroda v Jugoslaviji. Torej nejasna politična slika iz Jugoslavije. Tužna domovina, ki sloga ne pozna!

IZ SLOV. NASELRIN

St. Marys, Pa. — Cenjeno uredništvo: — Sprejemite par vrstic tudi u nas v Vaš cenjeni list. Saj iz naše naselbine so redki dopisi, ker naše roke so bolj vajene dela kot pisana.

Zadnji mesec so se pri nas mudili slov. duhovnik, ki so nam dali priliko opraviti sv. spoved. Škoda da se nisem gospodovome zapomnila. Dne 23. in 24. aprila pa smo imeli v tukajšnji nemški cerkvi 40-urno. pobožnost. Ljudi je bilo dosti.

Citala sem v 36. štev. Edinstvo o pismo iz Makedonije od Krekovega sorodnika, ki prosi pomoči. Reveži so se mi zasmilili in sem sklenila iti okoli rojakov, da nakolektam nekaj mladarov za nje. In res dosegla sem pri razmerah še dober vspreh. Darovali so za ta namen slednji:

Mrs. Mary Hencberger \$2.; Franc Baznik \$1.; Reza Ausserer \$1.; Mary Zore \$1.; J. Hencberger \$1.; John Koffler \$1.; R. Sulzer \$1.; Frank Baljan \$1.; Mary Adjuster 1\$.; Mary Stoler \$1.; Louis Roleh \$1.; Joe Novosel \$1.; F. Grdiša \$1.; Zvone Rubinčić \$1.; Ludvik Bon 75c.; Mike Gorše 50c. Helen Oškar 50c.; Mary Bon 50c.; Mary Aufderklan 50c.; Annie Bordeč 50c.; F. Žagar 50c.; Frances Baznik 50c.; Jozefa Goluf 50c.; Ani Zore 50c.; M. Hillenbrand 50c.; Lena Auserer 50c.; Reza Afderklan, 50c.; Mary Rolh 50c.; Neimenovana 50c.; James Owen 30c.; Pauline Trgovc 27c.; Mary Uljan 25c.; T. Jakšetič 25c.; J. Medved 25c.; Ana Vencel 25c.

Vsem darovalcem iskrena hvala in Bog plačaj! Gotovo je da bodo vam tudi reveži, ki jih je zadebla usoda v Makedoniji zelo hvaležni, da bodo prosili ljubeža Boga za vas zdravja in bla-

goslova. Prosijo se vsi rojaki v Pittsburghu in okolicu, posebno v bližnjih naselbinah kot, Ambrose, Braddock, Canonsburg, Alekirppa, Verona, itd, da pridejo na ta dan v Pittsburgh in posetijo to izvanredno prieditev, zakar jim gotovo ne bo nikdar žal. To bo prieditev, ki jo Pittsburghska naselbina in okolica še ni videla. Na ta dan se bo pokazalo kaj zmora zdržana moč. Torej vsi te dneve v Kranjsko Slovenski Dom, kjer se bo vršila 26. in 27. maja ta tako redka prieditev, ki ima tako bogat program.

S pozdravom

katero se trudijo Mladinski domovi, da jim dajejo strehe, hrane in verske vzgoje. Ideja je plemenita in gre za vzvišeni cilj, da se ohrani slovensko mladino dobro, da ne zaide na slaba pot in se popolnoma ne izgubi.

Program se bo vršil približno takole:

V soboto večer dne 26. maja bo skupni banket in ples za jačanki in predstava. Potem nastopi pevsko dr. "Prešeren" in mlađa slovenska godba na sakofone in Illirija.

V nedeljo dne 27. maja bo popoldne in zvečer žaloigr in v tem dejanju "Ivana" in 3. dejanska žaloigr "Pavliha". Potem nastopi šolska mladina s svojo predstavo "Mladost" v tem dejanju. Potem nastopijo zdržana pevska društva mešani zbori. Zatem sledi razne deklamacije naše šolske mladine. Vse se izborno vadi in pripravlja pod vodstvom Dr. Srečko Zamjena, ki se trudi mej ameriških Slovencov za Mladinske domove v starri domovini.

Prosijo se vsi rojaki v Pittsburghu in okolicu, posebno v bližnjih naselbinah kot, Ambrose, Braddock, Canonsburg, Alekirppa, Verona, itd, da pridejo na ta dan v Pittsburgh in posetijo to izvanredno prieditev, zakar jim gotovo ne bo nikdar žal. To bo prieditev, ki jo Pittsburghska naselbina in okolica še ni videla. Na ta dan se bo pokazalo kaj zmora zdržana moč. Torej vsi te dneve v Kranjsko Slovenski Dom, kjer se bo vršila 26. in 27. maja ta tako redka prieditev, ki ima tako bogat program.

S pozdravom

John Golobič.

IZ DUHOVSKIH KROGOV.

— Very Rev. P. Hugo Bren D. se nahaja že nad teden dni v La Salle, Ill. kjer nadomestova na slovenski župniji sv. Roka obolelega tamkajšnjega župnika Rev. Francis Šalovena, ki je odšel za par mesecev na počitnice.

— Rev. John Mertel, župnik slovenske župnije Matere Božje, ki se je zadržal v stari domovini se je te dni vrnjal na svojo župnijo, kjer ga je nadomestoval do svoje smrti pokojni Rev. Anton Sojar, a za njim Rev. Valentin Mihelič. Preč. g. kot se poroča se je zdravje prečez boljšalo, kar mu prisrčno žele vsi farani.

— Rev. Valentin Mihelič pa je sprejel slovačko župnijo v Smoke, Pennsylvania, kjer bo pastiroval mej Slovaki.

— Ako tvoj sosed ni naročen na list Edinost, nagovori ga, da se naroči. Katoliški list v vsakih hišah naj bo geslo katoličanov!

"BABILON"

Burka v petih dejanjih. Po A. Kotzebuejevi "zmešnjava na zmešnjavo." Za slov. oder nanovo priedel Milan Rojan.

DOROTEJA: Kdo te je silil v to?

TRNOVSKI: Maks.

DOROTEJA: Kako to?

TRNOVSKI: Ravno sem se namenil malo zadremati, kar me trese Maks, kriči, da je hiša v ognju, vpije, da so stopnje v plamenu, prinesi mi stol k oknu in me vrže na vrt.

DOROTEJA: Sam vrag je v tem človeku. Meni je pa rekel, da sta se skušala v skakanju. Kje neki tiči ta malopridnež?

7. Prizor.

Helena, Fric, Trnovski, Doroteja.

HELENA: Pustite me! Vi ste ostuden človek!

FRIC: Poslušajte me prosim —

TRNOVSKI: Kaj pomenja to?

DOROTEJA: Ste bili morda v tem īalivu na sprehodu, gospod Fric?

HELENA: Lep sprehod. Obiskuje naše dekle v hlevu. Sama sem ga zasačila.

DOROTEJA: Sram vas bodi, gospod Fric!

FRIC: Prosim, dovolite —

TRNOVSKI: Zdi se mi, da ima moj plašč?

DOROTEJA: V svoji hiši hočem dostojnosti, gospod Fric!

Razumeli?

TRNOVSKI: Glej ga glej, tudi klobuk je moj!

FRIC: Lepo vas prosim, vendar —

HELENA: Očitali mi bodo, da sem vas jaz uvedla v našo hišo.

FRIC: Potrpijte prosim

V NEDELJO POPOLDNE.

Piše Rev. J. C. Smoley.

TEDENSKI KOLEDAR

- 1. nedelja po binkosti. Jezus uči ljubezen do bližnjega.
  - 27 Nedelja — Presv. Trojica, Beda, cerkveni učen.
  - 28 Pondeljek — Avguštin, Višnjem iz Akv.
  - 29 Torek — Marija M. Paciška. Aleksander.
  - 30 Sreda — Decoration Day. Ferdinand.
  - 31 Četrtek — Sv. Reš. Telo.
  - 1 Petek — Juvencij, muč., Prokul.
  - 2 Sobota — Marcellin, muč.
- DVANAJSTI ČLEN VERE
— PRIHODNJE ŽIVLJENJE.

"In večno življenje. Amen", molimo v apostolski veri. Večno življenje, katero spoznavamo, v katero verujemo v tem zadnjem členu vere, je bodoče življenje, ki bo srečen za dobre, nesrečno za hudobneže. To življenje se prične za vsakega človeka takoj v trenutku njegove smrti. Kakor hitro se duša loči od tega sveta, od tega življenja, vstopi takoj v večnost. Človek bo šel v hišo večnosti, pravi sv. pismo (Eccl. 12. 5).

V kateri kraj pa pojde? Kam bodo šle duše kristjanov po njihovi smrti? Odgovor je: v nebesa, vice ali pa pekel. Nebesa bodo prebivališče za izvoljene, viči kraj za one, ki se bodo moralni očistiti; pekel bo kraj za zavrnene, bo kraj muk in trpljenja.

Osoda duše, kako bo njena večnost, je popolnoma in edino odvisna od stanja, v katerem se bo nahajala v poslednji urri, v uri smrti.

Če pade drevo proti jugu, ali proti severu, kamor bo drevo padlo, tam bo obležalo, pravi sv. Pismo (Eccl. XI., 3). Lahko še pridemo, da drevo pade navadno na stran, na katero je nagnjeno, to se pravi, človek navadno umrje tako, kakor je živel.

Duša, ki se loči iz tega sveta, je lahko v tako popolnem stanju milosti božje, da nima nobenega madeža na sebi, katerega bi bilo treba oprati; duša je lahko v stanu milosti božje, vendar ima še na sebe male madeže, katere so pustili odpustljivi grehi, treba se ji še morda pokoriti za kake časne kazni, ki jih je zasluzila za greh. Duša je pa morada tudi tako nesrečna, da je šla iz tega sveta v stanju smrtnega greha.

Iz tega lahko razumemo, katero duše gredo v nebesa, ktere v vica, katere pa v pekel.

Nebesa, večna blaženost, so cilj, za katerega smo vsi vstvarjeni. Ne bomo li skrbeli, da bomo to plačilo prejeli? Ne bomo li storili vsega, kar je v moji moči, da bom nebesa zasluzil? Ne bomo li prinesel vseke, še takoj velike žrtve za nebesa? Kaj bo z menoj, če zgrešim ta cilj? Če ne pridev v nebesa?

Čaka me pekel, kraj muk, kraj groze, kraj trpljenja. In kar bo najhujje, te muke, te groze, to trpljenje bo trajalo večno! Večnost samega trpljenja. Kdo bo razumel to resnico? Ni nas svaril zastonji naš Zveličar in opominjal, da naj rajše pretrpiamo vse, da prenesemo vse žrtve v tem življenju, da bomo ušli večni smrti. "Ne bojte se teh",

cat. Evangelisti pripovedujejo odkrito, ponižno, ne prikrivajo svojih napak in slabosti, ne bričajo se za čast ali sramoto, kažejo se nam kot priprosti znaci, kojim je laž, sleparstvo neznan.

V cerkveni zgodovini stope pred nami kot svetniki in mučenci, in moderni brezverci nimajo nikake pravice, da bi te možno sumničili laži in sleparstva brez sence kakega dokaza.

Evangelisti so pa tudi morali resnico poročati. Niso mogli razširiljati kake ne resnice. Vsa kaža laž, vsaka napačna vest bi bila prišla takoj na dan. Judom ni bilo treba na primer drugega, kot iti v mesto Najm pa vprašati: "Kje pa je sin vodove, ki ga je Jezus obudil od mrtvih?" Ali pa v Betanijo k Lazarjevemu grobu. "Mi smo bili pri njegovem pogrebu, in tu so ležale njegove kosti," bi jim bile rekle priče. Med množico 5000 ljudi bi bili gotovo našli koga, ki bi bil Judom trdil, da se je čudež resnico zgodil, vsaj so še za druge stvari lahko našli krive priče.

Jude so te stvari gotovo zanimali, vsaj se je šlo za javne, važne stvari. Šlo se je za čast in poštenje posameznih oseb in krajev, kakor v Kafarnumu, Kotozain, Betzaidi, v glavnem mestu Jeruzalemu se je šlo za čast cele duhovščine, za obstoj in ohranitev Mozaične vere.

Pri tako pazljivih in strastnih nasprotnikih je popolnoma izključeno, da bi bili evangelisti poročali zlagane, izmišljene dogodek v dokaz nove vere. Judje so preganjali kristjane še dolgo po pokončjanju Jeruzalema do 2. in 3. stoletja.

Jezik, slog jezika v evangelijih se popolnoma prilega času pisateljev in omiki pisateljev. Vsi podatki evangelijev o raznih dogodkih se popolnoma vjemajo zgodovinskimi raziskavanji. Evangelija poročajo mnogo o političnih razmerah ob Kristusovem času, o davkih, o vojaščini, o upravi itd., vsi ti podatki so morali biti znani edinole očividcu. Kak poznejši ponarejevalec bi bil gotovo motil v mnogih posameznostih njegovo sleparstvo bi bilo prišlo takoj na dan.

Kolikokrat so mislili, da so

ZASTAVE
bandera, regalije in zlate zname za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje
E M I L B A C H M A N.
2107 So. Hamlin Avenue,
CHICAGO, ILL.

Naznanjam, da sem sprejel zastopništvo za KIMBAL CO. ki je ena največjih in najboljših družb v Chicago za izdelovanje klavirjev, gramofonov in drugih instrumentov. Rojaki, kateri želite si "piano" klavir ali gramofon bodisi karšenkoli vrste, pride k meni, da Vas popeljem v trgovino te družbe, katero sem zastopnik in Vam razkažem velike zaloge, ki jih ima na razpolago naša družba. Ako želite zamenjati vaš sedanji piano, pride k meni, preskrbel Vam bom pogoje, da boste zadovoljni z njimi.

Zglasite se, katerikoli čas pri podpisnemu:

JOSEPH NARTNIK

1902 — West 2nd Street,

PHONE: Roosevelt 8974.

Chicago, Ill.

našli kako nenatančnost v evangelijih, se je vedno izkazalo, da to ni bila napaka v evangelijih, marveč pogrešek, napaka nasprotnih raziskovalcev.

Proti Dejanju apostolov so navajali nasprotniki na primer, da omenja na otoku Cipru prokonzula, otok Ciper pa za časa apostola Pavla ni bil rimska pokrajina, torej ni mogel tam biti nikak prokonzul. Nasprotniki so se že veselili! Pa ne dolgo; kmalu so našli ploščo, iz katere je bilo razvidno, da je bil Ciper takrat rimska provinca, da jo je upravljal prokonzul.

Ravno tako natančno ve Lučke, da so se imenovali vrhovne oblasti "Politarchi", da je imel na otoku Malta vladni uradnik naslov "Protos" itd. (Glej: Vignouroux, Le nouveau testament et les découvertes modernes, str. 223, 323).

Stol proti debelosti.

V Bostonu so znašli električni stol, ki odjemlje človeku mast. Ako sede nanj debeluh, se v kratkem času posuši. Stol ni prav nič nevaren zdravju. Tiste gospodične in gospe, ki želijo postati bolj vitke, se lahko odahnejo. Znanstvo je tudi njim pomagalo.

Deseturna delovna doba na Ruskem.

Iz Revala poročajo: Sovjetski narodni komisariat je izdal odlok, s katerim je uvedena deseturna delovna doba v zavodih in tvornicah, ki so pod nadzorom.

ISČE SE TYPISTINJA, veča angleškega in slovenskega jezika ter splošnega dela v pisarni. Služba stalna, plača po dogovoru. Ponudbe naj se pošljajo na:

EDINOST PUBL. CO.
1849 West 2nd St.,
Chicago, Ill.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Vsem cenjenim naročnikom in prijateljem našega lista po državi Pennsylvania in New York uljudno naznanjam, da jih bo v kratkem obiskal naš potovni zastopnik Mr. Leo Mladič, ki je pooblaščen pobirati naročnino, oglase in spleh vse, kar je v zvezi z listi Edinost, Ave Maria in Glasnikom P. S. J. Vse naše naročnike prosimo, da mu gredo pri tem njegovem delu za katoliški tisk na roko in mu pomagajo širiti list, ki se bo razširil na delavščine in za razširjanje katoliškega prepričanja.

Upri. Edinosti in Ave Maria.

stvom rdeče armade. Z istim odlokom je izšel ukaz sovjetske vlade, da se zapre 78 državnih podjetij. In tako je prišlo čez noč 64.000 kvalificiranih delavcev ob zaslužek. Delavci bodo dobivali četrtinko prejšnjih mezd državne podpore, dokler ne bodo sprejeti v drugih državnih podjetjih.

Lastavica, kje si bila?

V Ortheimu in Alzaciji je ujel lansko leto na jesen neki vaščan lastavico pa ji je privezel pod kreljuto napis: "Jesen sem bila v Ortheimu v Alzaciji, prosim, napišite, kje sem bila pozimi." Lastavica je prinesla odgovor: "Čez zimo sem bila pri čevljaru Jožefu Badyju na otoku Martinique ter prinašam od njega iskren pozdrav." — Otok Martinique leži, kakor znano, severno od Južne Amerike med takozvanimi Malimi Antili.

Nov slovenski list v Gorici.

Bivši komunist Furlan je začel izdajati no vlist "Gmajna," ki je nepolitičen in z nikomur ne drži, marveč samo graja napake, kjer koli jih najde.

LUCKY STRIKE
CIGARETTE

Najboljše CIGARETE

ŠIRITE LIST EDINOST.

Ludwig Košnik

JAVNI NOTAR

1840 W. Cullerton St. (20th St.)
CHICAGO, ILL.

Se priporoča, da izdeluje vse v notarsko stroko spadajoča dela; ako želite dobiti sorodnike ali znance iz stare domovine, dobite pri meni vse potrebne listine točno in zanesljivo narejene.

Posebno se priporočam Ogrskim Slovencem, kot njih bližnji rojak sem popolnoma zmožen njih jezika.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAC

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE. Izdeluje MOŠKE OBLEKE po narečilu točno in ceno.

NAZNANILO.

Naznanjam vsem rojakom Slovencem in bratom Hrvatom v Chicago in okolici, da sem se te dni preselil v svojo lastno hišo, kjer sem otvoril novo REAL ESTATE PISARNO, na: 1931 West 21st Place.

Priporočam se vsem rojakom, ki žele kupiti lastne domove ali prodati, da se zglasijo pri meni na novem naslovu, kjer jih bom vedno na razpolago.

Opravljam tudi vsa notarska dela kot affidavite, kupne pogodbe, preiskuem lastninske pravice za tu in stari kraj in zavarovalnina za vse slučaje. Vsem se toplo priporočam!

JOHN J. KERSTNIK,
West Side Real Estate and Exchange System.
1931 West 21st Place,
Chicago, Ill.
Phone: CANAL 3773.

KUHINJSKO POHITVO.

BENJ. EICHOLZER

FOREST CITY, PA.

SLOVEČI UMETNIŠKI FOTOGRAFIST

Nemecek
1439 W. 18th Street

IZDELUJE NAJBOLJŠE SLIKE!
KE!

SVOJ POKLIC VRŠI ŽE S 30-LETNO IZKUŠNJO!

"MALENKOSTI"

ROMAN V ŠTIRIH DELIH.

Španski spisal p. L. Coloma iz Družbe Jezusove.

Prevedel Paulus.

Villamelon je spal krepko spanje pravičnega. Pa tudi njega je hrup vzdramil. Izprva ni vedel, kaj se je zgodilo, in obšel ga je silen strah. Sploh — odkar se je bil tako silno prestrašil dol na afriškem obrežju, ga je bilo vedno rado strah. In njegova bojazljiva domišljija mu je tudi danes v polsnu naslikala tiste divje beduine in njih strašne puške . . . in med beduini se je pojavil ekscelenca Martinez, silni Apis, in je kazal z eno roko njegovo nerodno pismo, z drugo pa ga je grabil za vrat, da bi ga brez usmiljenja tiral seboj — — —.

Villamelon je mislil, da bo umrl od groze in strahu. Njegovo pismo, samo njegovo pismo je moglo privesti v hišo policijo — — —.

Pa takoj je bil narejen načrt. Zaril se je nazaj v postelj in je sklenil, da je najboljše, ako se naredi mrtvega . . . Ali ga ni Currita speljala v te sitnosti? Naj se sama pogaja s policijo, kar ve in zna . . .

Curita se je tresla od jeze. Zastonj mu je prigovarjala, naj gre in naj odpravi vsiljivce. Villamelon je rekел, da je prehlašen, da se poti in da bo gotovo dobil nahod in še kaj hujšega, ako bi šel sedaj na zrak.

Čas je hitel. Neustrašena Currita je morala nazadnje sama nepovabljenim gostom naproti.

Ponosno je zahtevala od policijskega načelnika pismeni ukaz gubernatorjev, da sme vdreti v palačo.

Spoštljivo ga ji je dal načelnik. Currita je pismo prebrala, ga raztrgala in vrgla kosce na tla. Slovesno je ugovarjala zoper tak napad in naglašala svojo alfonzinsko zvestobo. Enemu hišnih uradnikov je naročila, naj povede te ljudi v njeno stanovanje ter naj prisostvuje preiskavi.

Same pa se je podala v biljardno dvorano s svojimi komornicami, kakor kraljica sredi svojih dvornih dam. Tudi Lili in Paquito sta morala priti. Posadila si ju je na kolena in ju ljubezno objela. Igrala je vlogo Marije Antonijette, ki je s svojimi otroki zbežala pred razdivljano tolpo v Tuilerije. Kate je neutešljivo jokala, miss Beautiful pa si je nadela klobuk in rokavice, kakor bi bilo treba že kar bežati.

Currita ni povzročila brez namena teh prizorov.

Hiro se je razširila vest o vlotu policije po vsem mestu, po političnih in aristokratičnih krogih, po kavarnah in kazinah, po ulicah in trgih. Cele gruče radovednežev so se pehale pri vhodu v palačo, dolga vrsta kočij je polnila ulico, vozovi so se ustavljal, vratca kočij so se odpirala, loputala, in izstopali so ponosni aristokrati, elegantne senore, objemale so Currito, jo pomilovali, jo občudovali, se zgražale in se navduševale.

In ravno to je želela Currita!

S smehljajočim, nedolžnim, neizkušenim obrazom prostodusne institutke je podajala enim roko, je pripovedovala drugim o napadu policije, in je dvigala oči k nebū kot vdana žrtev, ki se žrtvuje s svojimi otroki za pregnano dinastijo.

Kaj bo z njimi? Ubogi otroci! In Fernandito! Tako rahel, nervozen in bolan je, v postelji je, siromak. Morebiti jih čaka pregnanstvo, morebiti ječa, morebiti celo — — —. Oh — !

Dame so se tresle od strahu in groze, vse hkrati so začele govoriti, tolažile so žrtev, ji dajale dobre nasvetov, v srcu pa so se hudovale, da ni nanje padel sum policije in da ni njih ovenčal s krono mučeništva.

Prišli so tudi časniki poročevalci s svinčniki in papirjem v rokah. Zelo prijazno jih je sprejela Currita ter jim pripovedovala, kaj se je zgodilo.

Zlasti dobro je bil sprejet Pedro Lopez, kronist elegantnih salonov in plesnih dvoran, tisti, ki je imel hlačne žepje znotraj prevlečene z voščenim platnom, da je laže nosil domov sladkarije, obložene kruhke in drugo pecivo.

NAZNANO

Slovenskemu in Hrvatskemu občinstvu naznam, da sem otvoril SLOVENSKO BRIVNICO na svojo lastno roko v lastni hiši, v kateri se je dosedaj nahajal Slovencem dobroznani JOE'S BARBER SHOP na 22-ti ulici med Lincoln in Robey ulico.

MOJA BRIVNICA bo odprta vsak dan do 8. ure zvezčer ob petkih in sobotah pa do 11. ure zvezčer.

Rojakom se priporočam v naklonjenost!

ANTON KOŠMERL

1948 — West 22nd Street,

Chicago.

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMELJ IN MALT"

Zraven damo navodilo, kako zvariti dobro domačo PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL—TEEN—MALT—EXTRACT CO.

Jos. Bielak, lastnik

1942 W. 21st Street,

CHICAGO, ILL.

Currita mu je podala roko in je bila ginjena, ko je zagledala svojega zvestega prijatelja, ki je že tolkokrat poročal o premierah njenih toalet. Stisnil ji je roko in ponavljal:

"Usodno, usodno, usodno!"

In stopil je v oddaljen kot ter je marljivo pisal.

Dame pa in gospodje so se gnetli krog njega ter moledovali, naj tudi nje omeni v poročilu, ki bo drugi dan gotovo glavni in edini predmet razgovorom po Madridu. Apoteoza Currite je obeta biti sijajna in hoteli so biti zraven, četudi samo — v spretstvu.

Vsa zasopla je prihitela še Leopoldina Pastorjeva. Veliko molitveno knjigo je nosila v roki; opravljala je devetdnevnicu pri sv. Paskalu in je ravno prišla od svete maše.

Hudovala se je, da Currita ni dala policijskega načelnika vreči na ulico. Prisegala je, da mu bo pred odhodom še povedala par krepkih, kregala se je po hodnikih, kazala med potom uradnikom jezik in je odšla v obednico. Bilo je že poldne, ona pa še teč, in trl jo je glad. V palači pa je vsekakor hotela ostati do konca preiskave. Mnogo jih je šlo za njo in padli so nad shrambe Villamelone, kakor roj pozrešnih kobilic na rodovitno polje.

Pa kako so se zavzeli!

Villamelon, umirajoči Villamelon je sedel v kotu obednice, sklonjen nad velikim hrastovim pladnjem. Plašno je gledal na vse strani in je imel pred seboj izdatno posodo redilne čokolate in rumeno opečene kruhke.

Ko ga je bil namreč minil prvi strah in že ni bilo več slišati drugega ko prihajanje in odhajanje radovedne množice, takrat je Villamelon začutil v postelji silen glad. Zastonj je klical služabnike. Razpršili so se bili po palači in niso poslušali njegovih povelj. Odločiti se je moral, da umre do glada, ali pa si sam kaj poišče za pod zobe. In zlezel je iz postelje ter se splažil po raznih hodnikih v kuhijo iskat vsakdanjega kruha. S tem je bežal v skrajni kot obednice ter začel požirati.

Nepovabljeni gostje so ga splažili, in hitro je bežal nazaj v kuhinjo s čokolado v eni roki in s kruhki v drugi. Z glasnim krohotom mu je sledila gospaska gladna truma. Leopoldina ga je ujela za rob suknje ter kričala v znorem smehu:

"Kam pa, kam, Fernandito? Ne budi smešen, priatelj! Kdor hoče živeti, mora jesti! Ne boj se nas, prišli smo ti pomagati."

In od nadkuharja pa do konca dona Joselita — vsa služinčad je moral delati, da je pripravila za lačno gospodo obilen in izdaten lunch. —

VII.

Tistega pomenljivega dne se je spoštovani diplomat Butron ravno pripravljal, da bi si pobarval svojo že čisto belo brado.

Kar mu prineseo poročilo od Currite.

Kosmati diplomat je popolnoma izgubil glavo. Poznal je Currito in se je bal, da bo vse pokvarila. V največji naglici je naročil voz in je čisto pozabil na svojo belo brado, ki jo je do slej skrbno skrival radovednim očem. Hitel je v palačo izgubljene ovce, zakaj mnogo mu je bilo na tem, da jo hrani Alfonzovi stranki.

VSO ODPRAVO

OD GLAVE DO NOG

si lahko krpite pri nas. V zalogi imamo najboljše trpežne obleke, najboljše vsakovrstne črevlje, klobuke, spodnje obleke, praznične in za na delo srajce, najboljše ovratnike in kravate za srajce. Kadar kupujete črevlje za praznike ali za na delo pridite k nam in dobili boste najboljše črevlje, ki si jih morete kupiti za vaš denar. Za vaše dečke imame najboljše trpežne obleke, črevlje, kape, srajce in sploh vse, kar rabijo.

Mi Vam obljudljamo, da v naši trgovini, dobite vedno najboljšo vrednost za "VAŠ DENAR"!

J. J. DVORAK & CO.

1853-1855 BLUE ISLAND AVENUE,
CHICAGO, ILL.

Izšla je

LEPA KNJIŽICA

Državljanški katekizem

z natančnim poukom o državjanstvu Združenih držav, o demokraciji, o naših sodiščih, o zakonodaji, o pravicah državljanov i. t. d.

Knjižica je pisana v angleščini in slovenščini.

Ta knjižica je najboljša knjiga:

1. za poduk o državnem, političnem, sodniškem ustroju naših držav, o pravicah in dolžnostih državljanov, o volitvah in o vsem, kar mora vedeti vsak državljan države. Zato je najboljša knjiga, ki v kratkih besedah pove vse to.
2. za poduk za drugi papir.
3. za poduk za one, ki so že dobili državljanški papir, da vedo, kaj to pomenja za nje.
4. za poduk v angleščini, ker ima angleški tekst takoj poleg preveden v slovenščini.
5. za poduk v farnih šolah v "Civics" v višjih razredih.

KNJIGA IMA 87 STRANI IN STANE SAMO zec.

Naroča se pri:

EDINOST
1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

ali pa — NATIONAL CATHOLIC WELFARE COUNCIL

1312 Massachusetts Ave. M. W. Washington, D. C.

PRAVIČNA SODBA.

Srbska narodna pripovedka. V Sarajevu je neki žid izgubil zašito mošnjo z denarjem. Dal je to oklicati in obljudil sto grošev tistem, ki bi jo našel. Potem, ko je klicar prehodil vse ulice, pride seljak z mošnjo v roki: "Glej, trgovac, najbrže je to tisti denar, ki si ga izgubil." Ves iz sebe od radosti popade žid mošnjo, jo razporje in začne štetiti denar. Ali ko se njegovo veselje izpremeni v žalost, ko po misli, da mora dati sto grošev tistem, ki jo je našel in jame premisljevati, kako bi mu jih ne dal. Ko tako sešteje denar, reče seljak:

"Ti si torej priatelj, vzel že svojih sto grošev? V mošnji je bilo osemsto grošev, sedaj pa jih je samo sedem sto. Prav si storil! Hvala ti!"

Revež se prestraši, ko je to čul in bolj ga je bolela nezaslužena obdolžitev nego izgubljenih sto grošev. Zato se jame zaklinati in rotiti, da se ni niti dotaknil denarja, ampak je vse tako prinesel, kakor je našel. Žid pa ostane trdozravno pri svojem.

Tako se malo po malo spreti in jo primahata h kadiju, da razsodi. Oba prisežeta: žid da je bil v mošnji osem sto grošev in sedaj samo sedem sto, seljak pa, da se ni denarja niti dotaknil, nego ga je tako prinesel, kakor ga je našel.

Tedaj jima modri kadi, ki je spoznal kaj je in kako je, razsodi tako-le: "Oba imata praviti trgovci si izgubil osem sto grošev, ti, seljak, pa si našel samo sedem sto; ni torej to denar tega trgovca, ampak nekoga drugega. Nesi tedaj denar domu in drži ga, dokler ne pride oni, ki je izgubil samo sedem sto grošev; ti, trgovec, pa čakaj, dokler se ne oglaši tisti, ki je našel osem sto grošev!"

ZLATO V PAPIRNATEM DENARU.

Pred vojno je bilo zlato podlagata skoraj vseh valut na svetu, kar je tudi danes. Razlika pa

pred vojno in danes je ta, da je pred vojno v resnici dobil toliko zlata za bankovec, kot je bilo na bankovcu zapisano, danes pa ne. Sicer je danes še vedno na bankovcih zapisano, da se bankovci morejo zamenjati v zveneci novec, a v večini državbi onega spravili v norišnico, ki bi to zahteval. Vrednost papirnatih denarjev je danes:

100 dolarjev je 100 dolarjev v zlatu; 100 švedskih krov je 99 krov v zlatu; 100 holandskih goldinarjev je 98 goldinarjev v zlatu; 100 švicarskih frankov je 97.40 frankov v zlatu; 100 angleških šterlingov je 96 šterlingov v zlatu; 100 španskih peset je 82 peset v zlatu; 100 danskih krov je 70 krov v zlatu; 100 norveških krov je 69 krov v zlatu; 100 brazilskih milreis je 36 milreis v zlatu; 100 francov frankov je 33 frankov v zlatu; 100 belgijskih frankov je 29 frankov v zlatu; 100 italij. lir je 25 lir v zlatu; 100 čeških krov je 14.5 krov v zlatu; 100 turskih pijaster je 14 pijaster v zlatu; 100 grških drahem je 6 drahem v zlatu; 100 jugoslov. dinarjev je 5 dinarjev v zlatu; 100 bulgarskih leva je 3 leva v zlatu; 100 rumunskih lejev je 2.5 lejev v zlatu; 100 nemških mark je 0.0002 mark v zlatu; 100 avstrijskih krov je 0.000075 krov v zlatu; 100 ruskih rubljev je skoraj nič.

Kot vidimo iz tega seznama, je papirnatni dolar popolnoma enakovreden zlatu, torej cel rumen, lira je še eno četrino rumena, jugoslovanski dinar ima še en ogal rumen, v nemški marki bi morali iskati zlato s povečanim steklom, pri ruskem rublu ga pa niti s tem ne bi našli.

ŠIRITE LIST EDINOST.

DOLARSKI ČEKI

Cenjenim čitateljem naznamo, da še vedno izdajamo dolarske čeke, katere se vnovči v Jugoslaviji po dnevnem kurzu v Jugoslovanske krone. Potnikom za Ameriko preskrbimo efektivne ameriške dolarse, ki jih rabijo za na pot.

Za dolarske pošiljatve računa sedaj sledeče pristojbine: do \$15.00 po 95 centov. — Od \$15.00 do \$30.00 po \$1.